

Bruxelles, 27.5.2015.
COM(2015) 237 final

2015/0122 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke 2013/463/EU o odobravanju programa makroekonomske prilagodbe za Cipar

OBRAZLOŽENJE

Dana 25. lipnja 2012. Cipar je podnio zahtjev za financijsku pomoć Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM). Dana 25. travnja 2013. Vijeće je odlučilo (Odluka Vijeća 2013/236/EU) da Cipar mora strogo provoditi program makroekonomske prilagodbe, kojim se odgovara na posebne rizike za financijsku stabilnost europodručja koji prijete iz Cipra i koji je usmjeren na brzu ponovnu uspostavu pouzdane i održive ekonomske i financijske situacije na Cipru. Nadovezujući se na stupanje na snagu Uredbe (EU) br. 472/2013, Odluka Vijeća 2013/236/EU zamijenjena je Provedbenom odlukom 2013/463/EU.

Dana 24. travnja 2013. Vijeće guvernera ESM-a odlučilo je da Cipru u načelu dodijeli potporu za stabilnost te je odobrilo Memorandum o razumijevanju o posebnom uvjetovanju ekonomske politike (u daljnjem tekstu „MOR”), a Komisiji je odobrilo da ga potpiše u ime ESM-a. Dana 8. svibnja 2013. Vijeće guvernera ESM-a odobrilo je sporazum o instrumentu financijske pomoći. Trogodišnjim programom obuhvaćeno je razdoblje od sredine 2013. do 31. ožujka 2016.

Program makroekonomske prilagodbe usmjeren je na obnovu povjerenja u financijsko tržište, ponovnu uspostavu stabilne makroekonomske ravnoteže i pomoć gospodarstvu da ponovno ostvari održiv rast. Kako bi se postigli ti ciljevi, program se temelji na tri stupa. Prvi je stup strategija financijskog sektora utemeljena na restrukturiranju i smanjenju financijskih institucija te jačanju mjera njegova nadzora, pri čemu valja uložiti napore u rješavanje nestašice kapitala i nedostatne likvidnosti. Drugi je stup ambiciozna strategija fiskalne konsolidacije, koja se nastavlja na konsolidacijske napore započete 2012., posebno zahvaljujući mjerama za smanjenje tekućih primarnih rashoda, povećanje državnih prihoda, poboljšanje funkcioniranja javnog sektora i održavanje fiskalne konsolidacije u srednjoročnom razdoblju. Cilj je smanjiti prekomjerni deficit opće države i u srednjoročnom razdoblju ostvariti stabilnu stopu smanjenja udjela bruto javnog duga u BDP-u. Državna tijela obvezuju se na smanjenje deficita ispod razine od 3 % BDP-a do 2016. Trebalo bi održati dobru primjenu sredstava iz strukturnih i drugih fondova EU-a te provedbu inicijativa politika EU-a usmjerenih na povećanje broja radnih mjesta i rast. To će pridonijeti dugoročnom rastu Cipra. Treći se stup sastoji od ambicioznog programa strukturnih reformi čiji je cilj podržati konkurentnost te održiv i uravnotežen rast u skladu s posebnim preporukama upućenima Cipru 2012. te omogućiti ponovnu uspostavu makroekonomske ravnoteže. Imajući u vidu preporuku Vijeća od 22. travnja 2013. o uspostavi Jamstva za mlade¹, trebalo bi proširiti mogućnosti za mlade ljude i povećati njihove izgleda za zapošljavanje.

U skladu s člankom 1. stavkom 2. Provedbene odluke 2013/463/EU, Komisija je u suradnji s ESB-om i, po potrebi, MMF-om provela šestu reviziju radi procjene napretka u provedbi dogovorenih mjera, kao i njihove učinkovitosti te gospodarskog i socijalnog učinka. Zbog toga je dogovoreno ažuriranje MOR-a na razini usluga u područjima reforme financijskog sektora, fiskalne politike i strukturnih reformi. U pogledu financijskog sektora državna tijela obvezala su se nastaviti pomno pratiti situaciju u pogledu likvidnosti u bankarskom sektoru nakon potpune liberalizacije vanjskih mjera ograničavanja 6. travnja 2015. Uz to, revidiranim se MOR-om zahtijevaju dodatne mjere za rješavanje zaduženosti poduzeća i kućanstava te za daljnje jačanje okvira za dugoročno održivo restrukturiranje privatnog duga, uključujući ciljeve za restrukturiranje loših kredita i studiju strategije odbijanja plaćanja duga. Nadalje, zahtijevaju se mjere za reformu nadzora mirovina i osiguranja. S obzirom na novi okvir za insolventnost i prisilnu naplatu, revidiranim MOR-om od državnih se tijela zahtijeva da

¹ SL C 120, 26.4.2013., str. 1.

kontinuirano prate provedbu i rezultate okvira te osiguraju da podržava svoje ciljeve i načela i da po potrebi donose izmjene. On također uključuje dvije prethodne radnje, točnije podnošenje zakonodavnog prijedloga kojim se omogućuje prodaja kredita te zakonodavnog prijedloga kojim se osigurava prijenos izdanih vlasničkih listova na kupce nekretnina bez odgode i uz zaštitu od zlouporabe.

U pogledu fiskalne politike, kako bi se izrazili fiskalni rezultati u prvom tromjesečju 2015., ciljani primarni saldo za 2015. trebalo bi revidirati u pozitivnom smjeru u suficit od najmanje 264 milijuna EUR (1,5 % BDP-a), a ciljani primarni suficit za razdoblje 2016. – 2018. trebalo bi ponovno prilagoditi kako bi ostao u skladu s putom prilagodbe koji se propisuje Paktom o stabilnosti i rastu. Revidiranim se MOR-om u vezi s fiskalno-strukturnim i strukturnim reformama sada predviđa provedba nacionalnog zdravstvenog sustava (NZS) do 2017. U vezi s upravljanjem prihodima i poreznom disciplinom, MOR-om se predviđa operacionalizacija nove integrirane porezne uprave utvrđivanjem jedinstvenog postupka registracije i odobrenjem novog zakona o poreznom postupku. U vezi s reformom javne uprave, revidiranim MOR-om zahtijeva se nakon horizontalne revizije donošenje plana reformi u 2015. kojim se obuhvaća mehanizam određivanja plaća, uvodi novi sustav ocjenjivanja i unaprjeđenja te poboljšava mobilnost zaposlenika. Revidiranim je MOR-om u području reforme sustava socijalne skrbi predviđeno predstavljanje jedinstvenog pregleda naknada, na temelju kojega će služba za praćenje dovršiti izvješće o ocjeni reforme sustava socijalne skrbi. Također se zahtijeva da državna tijela podnesu prijedloge za konsolidaciju naknada za invalidnost i studentskih naknada. U vezi s reguliranjem tržišta nekretnina uključeni su dodatni zahtjevi kako bi se ubrzalo izdavanje vlasničkih listova. U području turizma pripremit će se studija kao doprinos nacionalnoj strategiji turizma u okviru akcijskog plana za rast. U vezi s energetikom državna tijela odabrat će mogućnost kojoj će dati prednost za regulatorni režim za plin i električnu energiju te organizaciju tržišta u skladu s kretanjima u pogledu razdvajanja ciparskog nacionalnog poduzeća za proizvodnju i distribuciju električne energije (EAC).

Predloženom odlukom osigurat će se potpuna usklađenost između okvira multilateralnog nadzora Europske unije uspostavljenog Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i uvjetovanja politike na kojima se temelji program ekonomske prilagodbe. Posebice se člankom 10. Uredbe (EU) br. 472/2013 propisuje dosljednost u obvezama obavješćivanja i praćenja.

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke 2013/463/EU o odobravanju programa makroekonomske prilagodbe za Cipar

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost², a posebno njezin članak 7. stavke 2. i 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Uredba (EU) br. 472/2013 primjenjuje se na države članice koje već primaju financijsku pomoć, uključujući onu iz Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM), u vrijeme njezina stupanja na snagu.
- (2) Uredbom (EU) br. 472/2013 utvrđuju se pravila za odobravanje programa makroekonomske prilagodbe za države članice koje primaju financijsku pomoć, koja moraju biti u skladu s odredbama Ugovora o uspostavi ESM-a.
- (3) Nakon zahtjeva za financijsku pomoć ESM-a koji je Cipar podnio 25. lipnja 2012., Vijeće je 25. travnja 2013. Odlukom 2013/236/EU³ odlučilo da Cipar mora dosljedno provoditi program makroekonomske prilagodbe.
- (4) Dana 24. travnja 2013. Vijeće guvernera ESM-a odlučilo je da Cipru u načelu dodijeli potporu za stabilnost te je odobrilo Memorandum o razumijevanju o posebnom uvjetovanju ekonomske politike, a Komisiji je odobrilo da ga potpiše u ime ESM-a.
- (5) Nakon što je na snagu stupila Uredba (EU) br. 472/2013, program makroekonomske prilagodbe prihvaćen je u obliku provedbene odluke Vijeća⁴. Radi pravne jasnoće i sigurnosti program je ponovno prihvaćen na temelju članka 7. stavka 2. Uredbe (EU) br. 472/2013. Sadržaj programa ostao je jednak sadržaju programa odobrenog Odlukom Vijeća 2013/236/EU, ali je uključivao i rezultate revizije provedene u skladu s člankom 1. stavkom 2. Odluke 2013/236/EU. Istodobno je Odluka Vijeća 2013/236/EU stavljena izvan snage.
- (6) Provedbena odluka Vijeća 2013/463/EU već je izmijenjena Odlukom 2014/169/EU i Odlukom 2014/919/EU. U svjetlu najnovijih kretanja trebalo bi je ponovno izmijeniti.

² SL L 140, 27.5.2013, str. 1.

³ Odluka Vijeća 2013/236/EU od 25. travnja 2013. upućena Cipru o posebnim mjerama za ponovnu uspostavu financijske stabilnosti i održivog rasta (SL L 141, 28.5.2013., str. 32.).

⁴ Provedbena odluka Vijeća 2013/463/EU od 13. rujna 2013. o odobravanju programa makroekonomske prilagodbe za Cipar i stavljanju izvan snage Odluke 2013/236/EU (SL L 250, 20.9.2013., str. 40.).

- (7) U skladu s člankom 1. stavkom 2. Provedbene odluke Vijeća 2013/463/EU, Komisija je u suradnji s ESB-om i MMF-om provela šestu reviziju radi procjene napretka u provedbi dogovorenih mjera kao i njihove učinkovitosti te gospodarskog i socijalnog učinka. Na temelju toga trebalo bi uvesti promjene u području reforme financijskog sektora, fiskalne politike i strukturnih reformi kako bi se obuhvatili koraci koje su poduzela ciparska državna tijela do prvog tromjesečja 2015., osobito u vezi sa sljedećim: i. nastavak pomnog praćenja situacije u pogledu likvidnosti bankarskog sektora; ii. pojednostavnjivanje reguliranja i nadzora osiguravajućih društava i mirovinskih fondova; iii. daljnje mjere za bolje upravljanje banaka u odnosu na loše kredite i osiguravanje dugoročnih održivih rješenja za restrukturiranje, uključujući ciljeve za rješavanje loših kredita i studiju strategije odbijanja plaćanja duga; iv. podnošenje zakonodavnog prijedloga kojim se omogućuje prodaja kredita; v. predstavljanje zakonodavnog prijedloga kojim se osigurava prijenos izdanih vlasničkih listova bez odgode uz zaštitu od zlorabe; vi. kontinuirani nadzor provedbe i rezultata okvira za insolventnost i prisilnu naplatu uz osiguravanje da podržava svoje ciljeve i načela; vii. kako bi se izrazili fiskalni rezultati u prvom tromjesečju 2015., revizija ciljanog primarnog salda za 2015. na suficit od najmanje 264 milijuna EUR (1,5 % BDP-a) i dodatne prilagodbe ciljanog primarnog suficita za razdoblje 2016. – 2018. kako bi se ostalo u skladu s putom prilagodbe koji se propisuje paktom o stabilnosti i rastu; viii. potpuna provedba nacionalnog zdravstvenog sustava (NZS) do 2017.; ix. operacionalizacija nove integrirane porezne uprave utvrđivanjem jedinstvenog postupka registracije i odobrenjem novog zakona o poreznom postupku; x. donošenje plana za reformu javne uprave s ciljem poboljšanja mehanizma određivanja plaća, uvođenja novog sustava ocjenjivanja i unaprjeđenja zaposlenika te povećanja mobilnosti zaposlenika; xi. konsolidacija naknada za invalidnost i studentskih naknada; xii. uključivanje dodatnih zahtjeva u propise o tržištu nekretnina kako bi se ubrzalo izdavanje vlasničkih listova; xiii. priprema studije kao doprinosa nacionalnoj strategiji turizma u okviru akcijskog plana za rast i xiv. odabir regulatornog režima za plin i električnu energiju te organizacije tržišta i daljnji napredak izdvajanja ciparskog nadležnog tijela za električnu energiju.
- (8) Tijekom provedbe ciparskog sveobuhvatnog paketa politika Komisija bi trebala pružati dodatne savjete za politike i tehničku pomoć u posebnim područjima. Ako država članica na koju se primjenjuje program makroekonomske prilagodbe ima nedovoljne administrativne kapacitete, može zatražiti tehničku pomoć od Komisije, koja u tu svrhu može sastaviti skupinu stručnjaka.
- (9) Pri pripremi, provedbi, praćenju i ocjenjivanju programa makroekonomske prilagodbe ciparska državna tijela trebala bi, u skladu s postojećim nacionalnim pravilima i praksama, zatražiti mišljenje socijalnih partnera i organizacija civilnog društva,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Članak 2. Provedbene odluke 2013/463/EU mijenja se kako slijedi:

1. Stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Radi ponovne uspostave stabilnosti svojeg financijskog sektora Cipar nastavlja provoditi restrukturiranje bankarskog sektora i sektora zadružnih kreditnih institucija, nastavlja jačati nadzor i reguliranje uzimajući u obzir i ulogu jedinstvenog nadzornog mehanizma te provodi reformu okvira za restrukturiranje duga uz istodobnu zaštitu financijske stabilnosti.

Programom se predviđaju sljedeće mjere i ishodi:

(a) osiguravanje da se situacija u pogledu likvidnosti bankarskog sektora pomno prati samo tijekom razdoblja u kojem je to strogo potrebno radi smanjenja ozbiljnih rizika za stabilnost financijskog sustava; planovi financiranja i kapitalni planovi domaćih banaka koje se oslanjaju na financiranje središnje banke ili primaju državnu potporu realno odražavaju očekivano razduživanje bankarskog sektora i smanjuju ovisnost o posuđivanju od središnje banke, izbjegavajući pritom rasprodaju imovine po pre niskim cijenama i kreditnu krizu;

(b) prilagodba minimalnih kapitalnih zahtjeva, uz uzimanje u obzir pokazatelja ocjene bilance i sveobuhvatne ocjene;

(c) banke s nedostatkom kapitala mogu, ako ostale mjere nisu dovoljne, zatražiti rekapitalizacijsku potporu od države u skladu s postupcima pružanja državne potpore; banke za koje postoje planovi restrukturiranja izvješćuju o napretku provedbe tih planova;

(d) osiguravanje potpunog funkcioniranja kreditnog registra;

(e) uzimanje u obzir prijelaza u okvir jedinstvenog nadzornog mehanizma, uz osiguranje cjelovite primjene regulatornog okvira u vezi s davanjem kredita, umanjnjem vrijednosti imovine i rezerviranjem sredstava;

(f) osiguravanje da banke redovito obavješćuju državna tijela i tržišta o napretku u restrukturiranju svojeg poslovanja;

(g) osiguravanje revizije Direktive o upravljanju u kojoj se, među ostalim, određuje uzajamno djelovanje između odjela banaka za unutarnju reviziju i nadzornika banaka;

(h) jačanje upravljanja banaka, uključujući zabranu davanja kredita neovisnim članovima odbora ili osobama povezanim s njima;

(i) osiguravanje zapošljavanja potrebnog osoblja i provedba izmjena potrebnih u svjetlu novih nadležnosti koje preuzima Ciparska središnja banka (CBC), osobito za funkciju sanacije i nadzora te prenošenje Jedinostvenog pravilnika, uključujući Direktivu 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*) i Direktivu 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća (**) u nacionalno zakonodavstvo;

(j) pojednostavnjivanje reguliranja i nadzora osiguravajućih društava i mirovinskih fondova;

(k) bolje upravljanje lošim kreditima, uz uzimanje u obzir kretanja i rokova u okviru jedinstvenog nadzornog mehanizma. Time je osobito obuhvaćeno sljedeće: praćenje i

objava ciljeva restrukturiranja kako ih je postavio CBC; mjere koje zajmodavcima omogućuju da pribave odgovarajuće financijske informacije o financijskom stanju zajmoprimaca te da u slučaju zajmoprimaca koji ne poštuju svoje obveze mogu zatražiti i dobiti odobrenje za zapljenu njihove financijske imovine i prihoda te je provesti; mjere koje omogućuju i olakšavaju zajmodavcima da bez pristanka zajmoprimca prenesu postojeće kredite, uključujući cijeli kolateral i vrijednosne papire, na treće osobe;

(l) propisi kojima se osigurava brzi prijenos izdanih vlasničkih listova na kupce nekretnina uz zaštitu od zlouporabe;

(m) ublažavanje ograničenja u vezi s oduzimanjem kolaterala, osobito osiguravanjem neometanog i učinkovitog funkcioniranja revidiranog okvira prisilne naplate; tome se pridružuju provedba i dopuna sveobuhvatne reforme postupaka u slučaju insolventnosti pravnih i fizičkih osoba, uključujući sve dodatne potrebne upravne akte i propise. Provedba i rezultati novog okvira za insolventnost kontinuirano se prate kako bi se osiguralo da on podržava svoje ciljeve i načela te će se po potrebi predložiti izmjene. Također će se do početka 2016. provesti sveobuhvatna revizija pravnog okvira za restrukturiranje duga privatnog sektora uz akcijski plan izmjena okvira kako bi se ispravili nedostaci. Preporuke za Zakon o građanskom postupku i Pravila suda formuliraju se kako bi se osiguralo neometano i učinkovito funkcioniranje revidiranog zakona o prisilnoj naplati i novih okvira za insolventnost, ubrzali sudski postupci i smanjio broj neriješenih sudskih predmeta;

(n) dovršetak usklađivanja reguliranja i nadzora zadružnih kreditnih institucija s reguliranjem i nadzorom komercijalnih banaka;

(o) osiguravanje toga da zadružna bankarska grupacija pravodobno i cjelovito provede usuglašeni plan restrukturiranja te poduzme daljnje mjere za povećanje svoje operativne sposobnosti, osobito u području dospelih neplaćenih obveza, informacijskog sustava upravljanja, upravljanja i rukovođenja;

(p) daljnje jačanje okvira za suzbijanje pranja novca te provedba akcijskog plana kojim se osigurava primjena poboljšanih praksi u pogledu temeljite provjere klijenata i transparentnosti poslovnih subjekata, u skladu s najboljom praksom.

(*) Direktivom 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190.)

(**) Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149).

2. Umeće se sljedeći stavak:

„7.b U pogledu fiskalne politike u razdoblju 2017. – 2018. ciparska državna tijela održavaju saldo opće države kojim će se osigurati održivost duga i koji je u skladu s putom prilagodbe propisanim Paktom o stabilnosti i rastu.”

3. U stavku 8. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) reformu javne uprave radi poboljšanja njezina djelovanja i učinkovitosti, posebice revidirajući veličinu i funkcionalnu organizaciju javnih službi, poboljšavajući mehanizam određivanja plaća, uvodeći nove sustave ocjenjivanja i

unaprjeđenja zaposlenika te povećavajući mobilnost zaposlenika kako bi se osigurala djelotvorna uporaba državnih resursa i pružanje kvalitetne usluge stanovništvu;”

4. Stavci 12. i 13. zamjenjuju se sljedećim:

„12. Cipar osigurava smanjenje zaostataka u vezi s izdavanjem vlasničkih listova i pojednostavnjuje postupke kako bi se omogućilo brzo i učinkovito izdavanje novih građevinskih dozvola i vlasničkih listova.

13. Cipar poduzima inicijative za jačanje konkurentnosti svojeg turističkog sektora kao dio akcijskog plana za rast, osobito provedbom akcijskog plana za turistički sektor, utvrđivanjem prepreka tržišnom natjecanju u turističkom sektoru, donošenjem nove nacionalne strategije turizma i provedbom strategije zrakoplovne politike uzimajući u obzir vanjsku politiku i sporazume EU-a u području zrakoplovstva, uz istodobno osiguravanje dostatne zračne povezanosti.”

5. Stavak 16. zamjenjuje se sljedećim:

„16. Cipar provodi akcijski plan za rast uzimajući u obzir tekuću reformu javne uprave, reformu upravljanja javnim financijama, druge obveze u vezi s ciparskim programom makroekonomske prilagodbe i mjerodavne inicijative EU-a, s obzirom na Sporazum o partnerstvu za primjenu sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova. Jedinствeno tijelo koordinirat će i provoditi akcijski plan za rast.”

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Cipru.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik
[...]*